

Afzender: Arnhemse Bosfietscoalitie

Aan:
Gemeenteraad Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Arnhem, 7 februari 2023.

Betreft: Beperken toegang bossen voor fietsers, raadsagendering recreatief gebruik buitengebied 8 februari 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

De gemeente Arnhem lijkt nog altijd voornemens een einde te maken aan het vrije fietsen op wegen en paden in de bossen van Arnhem. Concreet verandert het toegangsbeleid voor fietsers van 'vrij wandelen en fietsen op wegen en paden' in 'fietsen uitsluitend op daarvoor bestemde fietspaden' en 'atb-en uitsluitend op daarvoor bestemde gemarkeerde routes' (zie afbeelding 1) op alle Arnhemse terreinen. Het voornemen valt op te maken uit een verslag van de Schouwgroep van 19 november 2022 en een kaart die door de gemeente op 12 december is overhandigd aan de Arnhemse Bosfietscoalitie en die betrekking heeft op alle wegen en paden van de gemeente Arnhem.

Afbeelding 1: Nieuwe toegangsborden met grote beperkingen voor fietsers

Dit betekent dat er een zeer beperkt aantal kilometers aan onverharde paden opengesteld zal blijven voor fietsers, terwijl de actieradius van de groep fietsers die van deze paden gebruik maakt juist het grootst is van alle recreanten. 70% van de nu voor fietsers toegankelijke onverharde paden dreigt met de voorliggende plannen te verdwijnen.

Dit heeft uiteraard grote gevolgen voor fietsende Arnhemmers. Het voornemen heeft dan ook grote onrust veroorzaakt onder de duizenden bosfietsers die voor het uitoefenen van hun sport of voor recreatieve doeleinden gebruik maken van het bos.

Arnhemse Bosfietscoalitie

De Arnhemse Bosfietscoalitie is een samenwerking van Arnhemse fietsclubs, waarbij ook een vertegenwoordiger van de 'gravelcommunity' is aangesloten, de stichting die de mtb-routes onderhoudt en de belangenvereniging voor fietsers. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij een aanzienlijk deel van de Arnhemse fietsers.

Discussie

Twee overleggen tussen de Arnhemse Bosfietscoalitie en de gemeente Arnhem (in december en januari) hebben tot nu toe nog weinig voortgang opgeleverd.

De gemeente stelt dat de Arnhemse Bosfietscoalitie “nog wat punten en komma’s” in het voornemen kan aanbrengen door het intekenen van extra paden. Verder stelt de gemeente dat “wandelaars het uitgangspunt zijn, want iedereen kan wandelen en voor alle andere recreatievormen moeten extra voorwerpen worden aangeschaft”

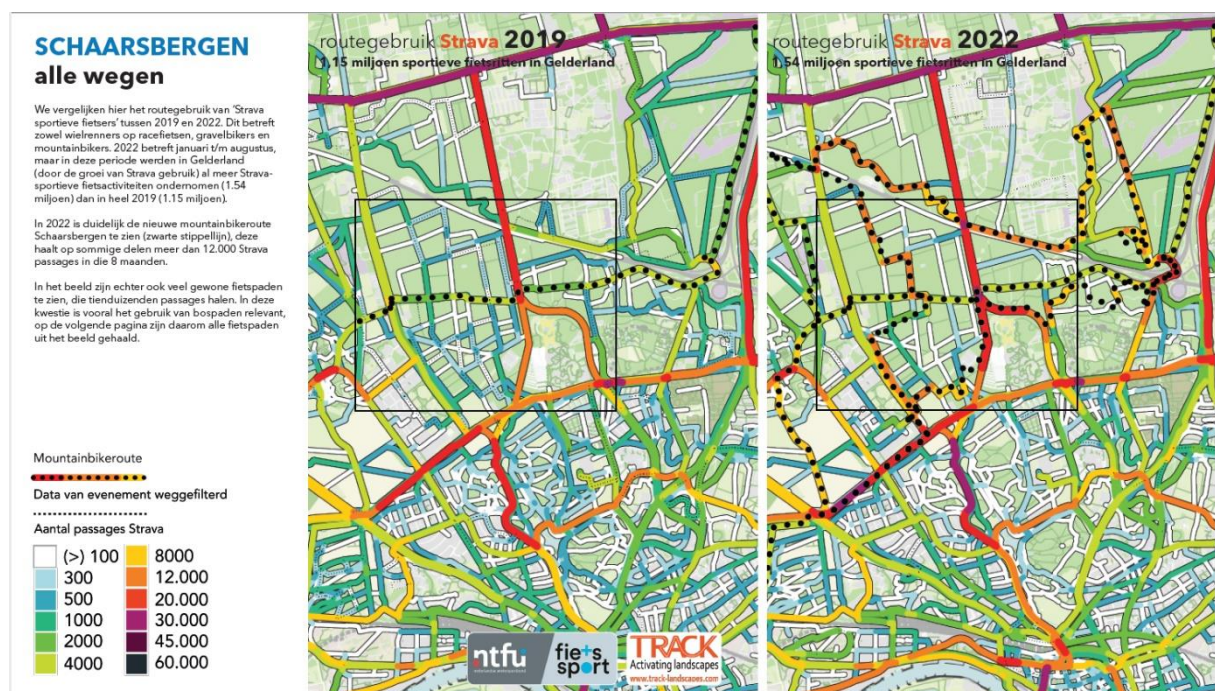
De Arnhemse Bosfietscoalitie heeft aangegeven dat de onderbouwing van de gemeente van het voornemen te wensen over laat.

Hiervoor draagt de Bosfietscoalitie verscheidene argumenten aan.

Aantal fietsers buiten de aangegeven routes is beperkt

Gemeente stelt dat er veel overlast is door ‘wildfietsen’. De analyse van de gemeente is echter niet gebaseerd op cijfers over de verspreiding van fietsers. Cijfers die wel beschikbaar zijn en waaruit blijkt dat circa 95% van de bosfietsers zich in de huidige situatie al op de aangegeven routes begeeft. Gemiddeld bevinden zich 125 fietsers per dag op de bestaande mtb routes en circa 5 fietsers per dag gemiddeld per dag buiten de bestaande mtb-routes (zie afbeelding 2), waarbij opgemerkt dat de aantallen in het weekend, vooral op zondagen, hoger zijn dan op weekdays.

Duidelijk te zien is dat het ‘wildfietsen’ aanzienlijk is afgenomen sinds de realisatie van de mtb-route. Onder andere in Schaarsbergen, in de stadsparken, onder knooppunt Waterberg en ten noorden van het Openluchtmuseum wordt nog maar weinig buiten de routes gefietst.

Afbeelding 2: Analyse routegebruik mountainbikers, casus Schaarsbergen 2019 vs 2022. Uitgevoerd door Track Activating Landscapes in opdracht van de NTFU december 2022. *Het aandeel fietsers dat Strava gebruikt ligt op circa 40%.*

Aard, locatie en tijdstip van klachten worden niet geregistreerd

Ten tweede wordt van de klachten over fietsers die bij de gemeente binnenkomen niet geregistreerd waar en wanneer deze zich voordoen. Dit is in de optiek van de Arnhemse Bosfietscoalitie wel noodzakelijk voor een betrouwbare probleemanalyse en een precieze duiding van de locaties waar zich knelpunten voordoen. De Bosfietscoalitie heeft daarom voorgesteld om te gaan bijhouden waar en wanneer de klachten of incidenten zich voordoen.

(On)veiligheid

In de derde plaats wordt door de gemeente het argument van veiligheid aangedragen. Het zou onveilig zijn op de paden buiten de routes. Op basis van onze ervaring weten we dat vooral ouderen, kinderen en mensen in het algemeen voor wie de mountainbikeroutes te moeilijk of conditioneel te intensief zijn, zich juist op brede paden buiten de routes begeven vanwege hun veiligheid en comfort. Ook voor gravelfietsers zijn de mtb-paden veelal te moeilijk. Zouden deze bosgebruikers gedwongen worden op de mountainbikeroutes te gaan rijden dan leidt dat in onze optiek tot veel onveiligere situaties door snelheidsverschillen en een grotere kans op valpartijen.

Verstoring op de natuur (vogels)

Verder (4) is niet gebleken dat de verstoring voor de natuur door fietsers grotere negatieve gevolgen heeft dan de verstoring door andere recreanten. Recent onderzoek in opdracht van de Vogelbescherming stelt dat het negatieve effect in de vorm van verstoring door fietsers en mountainbikers op landvogels (iets) kleiner is dan wandelen (met hond).

Land								
hond	0	4	0	2	0	0	3	9
vogelaar	0	3	0	2	0	0	1	6
wandelaar	0	1	0	2	0	0	3	6
fatbiker	0	3	1	1	0	1	0	6
mountainbiker	0	2	1	1	0	0	1	5
ruiter te paard	0	1	1	1	0	1	0	4
fietser	0	0	0	1	0	0	3	4
auto	1	0	1	1	0	0	1	4

1 combinatie van geluid geproduceerd en gemiddelde reikwijdte van het geluid
 2 hoe minder een route gevolgd wordt en hoe onverhoedser een bron kan verschijnen, hoe hoger de waarde
 3 gemiddelde snelheid waarmee een locatie genaderd / gepasseerd wordt
 4 combinatie van snelheid en al dan niet volgen van een vaste route
 5 combinatie van grootte en hoogte van de bron, en openheid habitat (water)
 6 hoe groter de vlieghoogte, hoe lager de impact

Afbeelding 3: Gradatie van impact door verschillende recreatievormen op landvogels (bron: Vogelbescherming Nederland, 31 maart 2022)

<https://www.vogelbescherming.nl/docs/ed1780d7-ea3b-4aa1-94d0-985928fa9deb.pdf>

Recreatiezonering

En tot slot (5) vormt de mogelijke argumentatie op basis van het Recreatiezoneringsplan Natura 2000

(<https://www.gelderland.nl/projecten/recreatiezonering-op-de-veluwe>) ook geen onderbouwing voor het uitsluitend weren van fietsers. Het Zoneringsplan leidt er weliswaar toe dat grotere percelen aaneengesloten bos gecreëerd moeten worden ten behoeve van natuurontwikkeling en bescherming. Dit houdt in dat sommige paden voor *alle* gebruikers gesloten worden, waarmee de gemeente reeds begonnen is. Hier verzet de Arnhemse Bosfietscoalitie zich niet tegen. Echter het Recreatiezoneringsplan maakt géén onderscheid in typen recreatie, zo blijkt uit beantwoording door de Provincie Gelderland van ingebrachte zienswijzen ([bron: Reactienota Recreatiezonering 2022, pagina 5](#))

Voorstel Arnhems Bosfietscoalitie aan de gemeente Arnhem

De Arnhemse Bosfietscoalitie heeft aan de gemeente gevraagd om een jaar extra de tijd te nemen om de huidige knelpunten en problemen beter in beeld te brengen. En op basis daarvan een nieuwe afweging te maken of het noodzakelijk is een einde te maken aan het vrije fietsen.

We hebben de gemeente het advies gegeven om rondom de mtb-routes (deze zijn éénrichtingsverkeer) extra lussen te realiseren om hiermee nog meer bosfietsers te verleiden om van gemarkeerde routes gebruik te maken.

Daarnaast heeft de Arnhemse Bosfietscoalitie een proces- en communicatievoorstel gedaan aan de gemeente. Dit houdt in dat we hebben voorgesteld:

- Komend jaar regelmatig in overleg te gaan met de gemeente en andere gebruikersgroepen om meer onderling begrip te krijgen en
- een communicatiecampagne te starten waarbij zoveel mogelijk Arnhemse fietsers gewezen worden op het belang van rekening houden met elkaar en goed gedrag in het bos. Afgelopen weekend zijn hier de eerste stappen in gezet door Wielervereniging RETO en Airborne MTB, die tijdens de door hen georganiseerde bostoertocht honderden kaartjes hebben uitgedeeld met 'de gedragscode' (bron: <https://www.gelderlander.nl/arnhem/honderden-deelnemers-arnhemse-fietstocht-krijgen-gedragsregels-voor-in-het-bos-ik-vind-het-wel-nodig~ae7766af/>)

De Bosfietscoalitie verwacht dat door te verleiden en door te geleiden meer effect en begrip gecreëerd wordt dan door dwingen en verbieden.

Op bovenstaande voorstellen is door de gemeente tot op heden niet ingegaan en daarmee is een oplossing waarmee de achterban van de fietsclubs kan leven nog uit beeld.

We hopen echter dat een oplossing mogelijk is en blijven graag in gesprek met de gemeente zolang de gemeente daarvoor open staat.

Tot slot noemen we hier nog een verzameling artikelen die afgelopen periode in De Gelderlander zijn verschenen.

- <https://www.gelderlander.nl/arnhem-e-o/arnhem-weert-fietsers-uit-het-bos-zandpaden-voor-wielrijders-verboden-terrein-om-vogels-te-beschermen~a73b2967/>
- <https://www.gelderlander.nl/arnhem/arnhem-zet-scheiding-tussen-fietsers-en-wandelaars-in-de-bossen-door-rust-voor-de-zwarte-specht~a171e3c2/>
- <https://www.gelderlander.nl/arnhem/waar-de-natuur-kwetsbaar-is-mogen-mensen-niet-meer-komen-deze-veranderingen-volgen-in-veluwse-bossen~a9397360/>
- <https://www.gelderlander.nl/arnhem/waar-de-natuur-kwetsbaar-is-mogen-mensen-niet-meer-komen-deze-veranderingen-volgen-in-veluwse-bossen~a9397360/>
- <https://www.gelderlander.nl/arnhem/honderden-deelnemers-arnhemse-fietsocht-krijgen-gedagsregels-voor-in-het-bos-ik-vind-het-wel-nodig~ae7766af/>

Namens De Arnhemse Bosfietscoalitie,

J. Boumeester, vicevoorzitter Wielervereniging RETO

A. Dijkstra, voorzitter Airborne MTB

E. Sikkens, influencer en vertegenwoordiger van de 'gravelcommunity'

R. van den Heerik, bestuurder MTB Zuid Veluwe

J. Barneveld, Roelofs MTB Club

T. Corsen, NTFU